

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea A – Limba și literatura română
Clasa a V-a

Model 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Se dau fragmentele:

A.

Am visat odată, în adolescență, un munte de cărți. Teancurile erau ca straturile geologice, unele mai drepte, altele cam piezișe. Urcam destul de încet, cu grijă, așa cum înaintezi pe un traseu alpin, când simți fiecare pas, cu sentimentul permanent al primejdiei: era rocă friabilă*, se putea desprinde ușor, trebuia să te folosești de ea cu toată gingășia, s-o încerci, să separi cartea solidă, care poate să te țină, de cea fără stabilitate. Apoi am ajuns sus, pe un platou întins, ca al Bucegilor, unde totul era bine așezat, teancurile sigure, netede, așa că am început să dansez.

Dar dacă din tot muntele visat trebuie să aleg doar zece pietre, le văd sub formă de trepte. Se pot urca în orice ritm, se poate reveni oricând pe una deja parcursă, se poate zăbovi pe oricare. Drumul e liber.

Treapta întâi: cărți de povești. Prin ele lumea are de la început multe și tainice dimensiuni. Poveștile lui Hauff mi-au ținut loc de 1001 de nopți, era o carte nesfârșită. Frații Grimm (tot o carte cât o cărămidă) și poveștile lui Petre Ispirescu, destul de multe și acestea, le stăteau alături. [...]

Treapta a doua: cărți de aventuri cu sau fără copii. Prin cele cu personaje-copii înveți să-ți trăiești vârsta conștient, să te bucuri de ea, s-o valorifici la maximum. [...]

(Ioana Pârvulescu, **Zece pietre dintr-un munte**)

*friabil= (despre materiale) care se fărâmițează, se sparge ușor

B.

Autorii nu scriu cărți, scriu texte. Textele sunt prelucrate, transformate și interpretate de redactori, designeri și ilustratori. O alegere de format, hârtie și preț trebuie făcută de editor. Hârtia trebuie fabricată. Textele trebuie puse în formatul de tipar, tipărite și legate; în vremurile de odinioară acestea erau copiate de mână de scribi, cu multă trudă. Promovarea și publicitatea pun în acțiune strategiile comerciale, ținând anumite piețe de consumatori. Iar sistemele de depozitare și distribuție păstrează cartea pe stoc și o trimit librarilor [...].

Și cititorii sunt un element esențial în proces, poate cel mai important dintre toate, iar cititul are și el istoria sa. Mulți cititori, mai ales în trecut, când cărțile erau rare și scumpe, le respectau ca pe niște surse vitale de iluminare sau de eliberare intelectuală; alții s-au întors către literatură doar pentru recreere sau pentru a evada din cotidian. Cititorii moderni din țările bogate tratează deseori cărțile ca pe niște produse de consum, pe care le înlătură și le înlocuiesc cu ușurință în căutarea disperată a ceva nou. Câteodată, citim ca și cum am fi urmat un curs de citire rapidă, iar arta cititului încet la fel ca și arta „mâncatului încet”, este pe cale de dispariție.

(Martin Lyons, **Istoria cărților**)

C.

SUBIECTUL I

20 puncte

Scris numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul de litere este diferit de numărul de sunete în seria:
 - a) zece, tainice, alegere;
 - b) încerci, valorifici, texte;
 - c) adolescență, geologice, cititul;
 - d) gingășia, cititori, proces.

2 puncte
2. Sinonimele contextuale ale cuvintelor *zăbovi*, *tainice*, *nesfârșită*, din rândurile 9-12, sunt, în ordine:
 - a) înceta, retrase, nețărmută;
 - b) întrerupe, ascunse, vastă;
 - c) opri, misterioase, mare;
 - d) împiedica, ferite, întinsă.

2 puncte
3. Cuvintele din câmpul lexical al substantivului *carte*, prezente în textele A și B, sunt cele din seria:
 - a) cititor, cititul, citire;
 - b) munte, rocă, piatră;
 - c) autor, editor, tipar;
 - d) curs, hârtie, preț.

2 puncte

Scris răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Identifică, în rândurile 5-10, două verbe la timpuri diferite, precizându-le. **2 puncte**
5. Extrage, din replicile cuprinse în bulele textului C, un verb la modul imperativ. Alcătuiește un enunț, folosind același verb la modul imperativ, persoana a II-a, numărul singular, formă negativă. **2 puncte**
6. Extrage, din replicile cuprinse în bulele textului C, un enunț exclamativ și un enunț interogativ. **2 puncte**
7. Alcătuiește un enunț asertiv în care să exprimi ce reprezintă o *carte* pentru tine. **2 puncte**
8. Construiește un enunț cu alt sens al cuvântului *carte* din rândul 17. **2 puncte**
9. Rescrie corect enunțul următor, utilizând și semnele de punctuație și de ortografie potrivite: *Cear fi să facem calentoarsă l-a ale nuastre grohăi mistrețul și săl lăsăm pe Carmin să citească scrisoarea găsită întruna dintr-e cărți.* **2 puncte**
10. Explică legătura dintre replica rostită de băiatul Carmin și expresia feței acestuia din textul C. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 puncte

Scris răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. De ce folosește naratoarea din textul A substantivul *munte*? **6 puncte**
2. Prin ce se aseamănă cele trei texte? Exemplifică, raportându-te la cele trei texte date. **6 puncte**
3. Ce semnificație are comparația din rândul 13? **6 puncte**
4. Prin ce se deosebesc cititorii din trecut de cititorii moderni? Exemplifică prin două secvențe din textul B. **6 puncte**
5. Care sunt sentimentele personajelor din textul C? Motivează-ți răspunsul prin referire la două dintre acestea. **8 puncte**
6. De ce afirmă naratoarea din textul A, în rândul 10, că *Drumul e liber*? Motivează-ți răspunsul în 30-50 de cuvinte. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

20 puncte

Cum crezi că poate fi promovată lectura în școală?

Scrie o compunere de 150-300 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse din textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- precizarea a două modalități de promovare a lecturii în cadrul școlii; **4 puncte**
- menționarea a două beneficii ale lecturii, valorificând ideile din cele trei texte și experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea

20 puncte

Scrie un text narativ literar, de 150-300 de cuvinte, în care să-ți imaginezi cum a reușit Carmin, protagonistul textului C, să descopere comoara din scorbura copacului.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **4 puncte**
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; **2 puncte**
- prezentarea convingătoare a personajelor; **2 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **2 puncte**
- utilizarea părților de vorbire specifice textului narativ și a unui limbaj expresiv. **2 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea A–Limba și literatura română
Clasa a V-a

Model 1

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Nu se acordă puncte din oficiu.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

SUBIECTUL I **20 de puncte**

I.A.

- 1.b **2 puncte**
2.c **2 puncte**
3.c **2 puncte**

I.B.

- 4.câte 1 punct pentru precizarea timpurilor verbale ale celor două verbe identificate în rândurile indicate **2 x 1 p. = 2 puncte**
5.extragerea verbului la imperativ și alcătuirea enunțului cu același verb la modul imperativ, persoana a II-a, numărul singular, formă negativă. **2 x 1 p. = 2 puncte**
6.câte 1 punct pentru transcrierea oricăror două enunțuri precizate din fragmentul indicat **2 x 1 p. = 2 puncte**
7. alcătuirea corectă a enunțului **2 puncte**
8. alcătuirea corectă a enunțului, utilizând alt sens al cuvântului *carte* din rândul 17 **2 puncte**
9.câte 0,2 puncte pentru corectarea fiecărei greșeli **10 x 0,2 p. = 2 puncte**
10.explicarea legăturii dintre replica rostită de băiatul Carmin și expresia feței acestuia din textul C: în totalitate -2p; parțial – 1p **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea **40 de puncte**

- 1.–explicarea utilizării substantivului *munte* de către narator: explicare complexă, nuanțată și adecvată –4 p.; explicare corectă, dar schematică –3 p.; explicare relativ corectă –2 p.; încercare de explicare –1p **4 puncte**
–formularea răspunsului în enunț **1 punct**
–respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori –1 p.; 2 sau mai multe erori – 0 p.) **1 punct**
2.- identificarea unui element comun celor trei texte date **3 puncte**
- precizarea unui exemplu din fiecare text **3 puncte**
3. –prezentarea semnificației comparației date: remarcabil -4p; foarte bine -3p; bine – 2p; relativ bine – 1p **4 puncte**
–formularea răspunsului în enunț **1 punct**
–respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori – 1p; 2 sau mai multe erori – 0p) **1 punct**
4.– precizarea deosebirii dintre cititorii din trecut de cititorii moderni **3puncte**
- identificarea, spre exemplificare, a două secvențe din textul B **3puncte**
5. – precizarea sentimentelor a două dintre personajele din textul C **2 puncte**
- motivarea răspunsului prin raportare la replicile / imaginea textului C : remarcabil – 3p; foarte bine - 2p; bine -1p; satisfăcător **3 puncte**

- respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori – 1p; 2 sau mai multe erori – 0p) **1 punct**
6. –explicarea afirmației date: explicare complexă, nuanțată și adecvată –4 p.; explicare corectă, dar schematică –3 p.; explicare relativ corectă –2 p.; încercare de explicare –1p **4 puncte**
- formularea răspunsului în minimum 30 de cuvinte **1 punct**
- respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori –1 p.; 2 sau mai multe erori –0 p.) **1 punct**

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

Conținutul și actul comunicării –4 puncte

Calitatea ideilor și identificarea aspectelor esențiale

4 puncte

- prezentarea unui punct de vedere critic asupra problematicii: foarte bine –1 p.; bine –0.5 p. **1 punct**
- construirea unor idei nuanțate și adecvate care susțin punctul de vedere prezentat: foarte bine –2 p.; bine –1 p. **2 puncte**
- selectarea informațiilor/a datelor/a evenimentelor esențiale pentru justificarea răspunsului la întrebarea dată: foarte bine –1 p.; bine –0.5 p. **1 punct**

Comprehensiunea textului

4 puncte

- prezentarea semnificațiilor evenimentelor selectate în raport cu problematica dată, demonstrând înțelegere deplină și detaliată a celor două texte alese: remarcabil –2 p.; foarte bine –1.5 p.; bine –1 p.; relativ bine –0.5 p. **2 puncte**
- corelarea unor perspective asupra lumii/a personajelor/a faptelor din cele două texte-suport alese: remarcabil –2 p.; foarte bine –1.5 p.; bine –1 p.; relativ bine –0.5 p. **2 puncte**

Corelarea ideilor cu lecturi/cu experiența personală sau culturală

2 puncte

- corelarea informațiilor explicite și implicite din texte cu informații din alt text literar/cu o experiență personală sau culturală, iar exemplele se află în strictă legătură cu tema dată –2 p.;
- corelarea informațiilor explicite și implicite din texte cu informații din alt text literar/cu o experiență personală sau culturală, iar exemplele se află, în general, în legătură cu tema dată –1.5 p.;
- corelarea informațiilor explicite din texte cu informații din alt text literar/cu o experiență personală sau culturală, iar exemplele se află, în general, în legătură cu tema dată –1 p.;
- corelarea informațiilor explicite din texte cu informații din alt text literar/cu o experiență personală sau culturală, iar exemplele date au legătură tangențială cu tema dată –0.5 p.

Organizarea și structurarea discursului –6 puncte

–structura discursului

2 puncte

- organizarea remarcabilă a discursului, ideile concentrându-se în jurul temei date, cu paragrafe corespunzătoare fiecărei idei; compunerea are introducere, cuprins și încheiere –2 p.
- organizarea foarte bună a discursului, cu ușoare divagații de la tema dată; fiecare idee corespunde câte unui paragraf; compunerea are introducere, cuprins și încheiere –1.5 p.
- organizarea bună a discursului, cu divagații de la tema dată sau organizarea relativ bună a discursului, fără divagații; fiecare idee corespunde unui paragraf; compunerea are introducere, cuprins și încheiere –1 p.

•organizarea relativ bună a discursului, cu divagații de la tema dată, fără evidențierea ideilor prin paragrafe; compunerea are introducere, cuprins și încheiere –0.5 p.

—claritatea exprimării ideilor

2 puncte

•exprimarea clară a ideilor, în enunțuri logice, corecte din punct semantic, adecvate scopului comunicării, utilizând un limbaj literar și un vocabular bogat –2 p.

•exprimarea clară a ideilor, în enunțuri logice, corecte din punct semantic, adecvate scopului comunicării, utilizând preponderent un limbaj literar și un vocabular relativ bogat –1.5 p.

•exprimarea mai puțin clară a ideilor, în enunțuri corecte din punct de vedere semantic, utilizând parțial un limbaj literar și un vocabular redus, cu clișee –1 p.

•exprimarea ambiguă a ideilor, în enunțuri cu greșeli semantice, utilizând un limbaj popular/colocvial și un vocabular redus și/sau colocvial –0.5 p.

—coerența compunerii

2 puncte

•discurs unitar, în care introducerea și încheierea se susțin reciproc, cu enunțuri aflate în legătură logică unele cu altele și cu utilizarea corectă a conectorilor –2 p.

•discurs unitar în general, în care introducerea și încheierea se susțin reciproc, cu enunțuri aflate în legătură logică unele cu altele și cu utilizarea, în general, corectă a conectorilor –1.5 p.

•discursului îi lipsește unitatea, dar sensul global poate fi identificat; introducerea și încheierea se susțin parțial, cu utilizarea, în general, corectă a conectorilor –1p.

•discursului îi lipsește unitatea, introducerea și încheierea se susțin parțial, conectorii sunt utilizați greșit –0.5p.

Redactare (criteriul formal) –4 puncte

—utilizarea corectă a elementelor de gramatică și vocabular

1 punct

—respectarea normelor de ortografie: 0-1 erori –1 p.; 2 erori –0.5 p.; 3 sau mai multe erori –0 p.

1 punct

—respectarea normelor de punctuație: 0-1 erori –1 p.; 2 erori –0.5 p.; 3 sau mai multe erori –0 p.

1 punct

—așezarea corectă în pagină (margine, marcarea alineatelor) și lizibilitatea scrisului (grafia, distanța dintre litere și dintre cuvinte)

1 punct

NOTĂ!Nu se vor puncta următoarele aspecte: truismele; utilizarea unor idei cu caracter general; folosirea nejustificată a conceptelor de teorie literară, a citatelor și a referințelor irelevante scopului comunicării

SUBIECTUL al IV-lea

20 de puncte

Conținutul și actul comunicării –8 puncte

—construirea conținutului: remarcabil –1 p.; foarte bine –0.75 p.; bine –0.5 p.; relativ corect –0.25p.

1 punct

—substanțialitatea ideilor; idei complexe și creative –1 p.; idei variate și creative –0.75 p.; idei suficient de variate și creative –0.5 p.; moderat în idei și creativitate –0.25 p.

1 punct

—respectarea relației temă-conținut: remarcabil –1 p.; foarte bine –0.75 p.; bine –0.5 p.; relativ bine –0.25 p.

1 punct

—valorificarea unui element de interculturalitate: foarte bine–1 p.; bine –0.5 p.

1 punct

—precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal

1 p. + 1 p. =2 puncte

—prezentarea convingătoare a personajelor:remarcabil –2 p.; foarte bine –1.5.; bine –1 p.; relativ bine –0.5 p

2 puncte

Organizarea și structurarea discursului –6 puncte

—respectarea convențiilor unei compuneri narative (situația inițială, succesiunea întâmplărilor, situația finală), prin dispunerea corectă a ideilor în raport cu elementele de structură **4 puncte**

a. *introducere* (numirea personajelor, cadrul spațio-temporal, momentul inițial): foarte bine –1 p.; bine –0.5 p.

b. *cuprins* –2 puncte distribuite astfel:

•prezentarea unei probleme care declanșează acțiunea: foarte bine –1 p.; bine –0.5 p.

•succesiunea întâmplărilor: foarte bine –1 p.; bine –0.5 p.

c. *încheiere* (revenirea la o situație de echilibru): foarte bine –1 p.; bine –0.5 p.

—realizarea unui text coerent **2 puncte**

•claritatea expunerii oferită de cronologia/cauzalitatea realizată: foarte bine –1 p.; bine –0.5 p. **1 punct**

•unitatea discursivă obținută prin enunțuri aflate în legătură unele cu altele, dată de utilizarea corectă a conectorilor pragmatici: foarte bine –1 p.; bine –0.5 p.

1 punct

Aspectele lingvistice –2 puncte

—utilizarea părților de vorbire specifice textului narativ (de exemplu: verbe la imperfect/perfect compus/mai-mult-ca-perfect) –1 punct și a unui limbaj expresiv–1 punct **1 p. + 1 p. = 2 puncte**

Redactare (criteriul formal) –4 puncte

—utilizarea corectă a elementelor de gramatică și de vocabular **1 punct**

—respectarea normelor de ortografie: 0-1 erori –1 p.; 2 erori –0.5 p.; 3 sau mai multe erori –0 p. **1 punct**

—respectarea normelor de punctuație: 0-1 erori –1 p.; 2 erori –0.5 p.; 3 sau mai multe erori –0 p. **1 punct**

—așezarea corectă în pagină (margine, marcarea alineatelor) și lizibilitatea scrisului (grafia, distanța dintre litere și dintre cuvinte) **1 punct**

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea A – Limba și literatura română
Clasa a V-a

Model 2

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Se dau fragmentele:

A.

În cutia cu pălării vechi, sta un urs, de catifea. Dacă nu era galben ca floarea-soarelui, el ar fi fost fioros, și podul întreg ar fi tremurat de frica lui. Aveam în pod doi berbeci năpârliți, trei vaci fără picioare și un armăsar, care sta în pod fiindcă era de lemn și vopsit cu pensula verde. Dar ursul era galben, și culoarea aia micșorează seriozitatea lucrurilor, nu sperie pe nimeni și au luat-o florile pentru ele. Și mai avea ursul doi ochi de sticlă, care se uitau drept în tavan. Domnișoara cusătoreasă, îmbrăcând ursul din șase petice croite frumos, cred că s-a înșelat când a trebuit să-i pună și ochii, greșind cutia ochilor de urs și luând, dintr-altă cutie, doi ochi de porumbel. Un urs se cere încruntat: ursul nostru din pod se uita cu bunățate.(...)

Ursul nostru se nărăvise să fure, și nu fura altceva decât bomboane, ciocolată, dulceață, fructe și rahat. Când Tătuțu aducea o cutie cu lucruri dulci, ursul mirosea și golea numaidecât cutia, fără să-l vadă nimeni.

- Cine a mâncat ciocolata ?

- U'su, răspundea băiatul, ridicând din umeri. Nu mai e.

- Dar cutia cu bomboane englezești ?

- U'su, răspundeau fata și băiatul.

Îl văzuseră amândoi. L-au prins de câteva ori cu cutiile în brațe fugind sub canapea. L-au și bătut. Odată i-au rupt o ureche de bumbac. De doi ani de zile, ursul a mâncat toată dulceața de zmeură și de chitră, caisele verzi, nucile, șerbetul. Însă el nu mânca tot borcanul, lua câte puțin, ca să nu se cunoască, scotea câte un pumn de bomboane, câteva bucăți, și le mânca pe toate cu încetul.

(**Hoțul**, din volumul *Cartea cu jucării*, **T. Arghezi**)

B. *D-apoi cu smântânitul oalelor ce calamandros mai făceam!*

Când puneam mama laptele la prins, eu, fie post, fie cășlegi, de pe-a doua zi și începeam a linchi groșciorul de pe deasupra oalelor; și tot așa în toate zilele, până ce dam de chișleag. Și când căuta mama să smântânească oalele, smântânește, Smarandă, dacă ai ce...

-Poate c-au luat strigoaicele* mana** de la vaci, mămucă, ziceam eu, șezând încinșit și cu limba scoas-afară dinaintea mamei, jos lângă oale.

-Doamne, prinde-l-voi strigoii acela odată la oala cu smântână – zicea mama, uitându-se lung la mine – ș-apoi las'! Nănașa din grindă are să-i știe de știre, de nu l-or putea scoate din mâna mea tot neamul strigoilor și al strigoaicelor din lume...Se cunoaște el strigoii care a mâncat smântâna, de pe limbă...

(**Amintiri din copilărie**, de **Ion Creangă**)

*strigoaică - vrăjitoare

** mană -belșug de lapte de vite

C.

după *Aventurile lui Tom Sawyer*, de Mark Twain

SUBIECTUL I

20 puncte

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul de litere este diferit de numărul de sunete în toate cuvintele din seria:
 - a) ochilor, începeam, ceilalți;
 - b) era, dulceața, ochi;
 - c) acela, petice, este;
 - d) orice, ciocolata, ce.

2 puncte
2. Sinonimele contextuale ale cuvintelor *fioros, bunătate, a prinde* sunt, în ordine:
 - a) zguduitor, omenie, a apuca;
 - b) înspăimântător, blândețe, a surprinde;
 - c) oribil, generozitate, a lua;
 - d) insuportabil, îndurare, a captura.

2 puncte
3. În enunțul: *Când punea mama laptele la prins, eu, fie post, fie câșlegi, de pe-a doua zi și începeam a linchi groșciorul de pe deasupra oalelor; și tot așa în toate zilele, până ce dam de chișleag.* există:
 - a) două verbe la modul indicativ;
 - b) trei verbe la modul indicativ;
 - c) patru verbe la modul indicativ;
 - d) cinci verbe la modul indicativ.

2 puncte

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Identifică, în rândurile 25-26, două verbe la timpuri diferite, precizându-le. **2 puncte**
5. Extrage, din replicile cuprinse în bulele textului C, un verb la modul imperativ. Alcătuiește un enunț, folosind același verb la modul imperativ, persoana a II-a, numărul singular, formă negativă. **2 puncte**
6. Extrage, din replicile cuprinse în bulele textului C, un enunț exclamativ și un enunț interogativ. **2 puncte**
7. Alcătuiește un enunț în care să-i transmiți lui Nică din textul B nemulțumirea ta cu privire la replica pe care acesta i-o dă mamei sale, folosind și un verb la timpul viitor. **2 puncte**
8. Construiește un enunț cu alt sens al verbului a umbla din textul C. **2 puncte**
9. Rescrie corect enunțul următor, utilizând și semnele de punctuație și de ortografie potrivite: - *Batâte norocul să te bată Tom! Că nu mă m-ai învăț minte! De câte ori nu ma dus de nas! Ce ție și cu bătrâni!* **2 puncte**
10. Explică legătura dintre replica rostită și expresia feței unuia dintre personajele din caseta a doua a textului C. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 puncte

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. De ce folosește naratorul din textul A verbul a se uita în prezentarea ursului? **6 puncte**
2. Prin ce se aseamănă cele trei texte? Exemplifică, raportându-te la cele trei texte date. **6 puncte**
3. Ce semnificație are personificarea din rândul 2? **6 puncte**
4. Care este urmarea greșelii doamnei cusătorese în privința ursului? Exemplifică printr-o secvență din text. **6 puncte**
5. Ce atitudine are Nică din textul B când mama descoperă fapta sa? Motivează cu un exemplu comentat din text. **8 puncte**
6. Care este relația dintre gândurile mătușii Polly și imagine în caseta 4? Motivează-ți răspunsul. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

20 puncte

Cum crezi că ar putea familia să îi facă pe copii să fie sinceri și deschiși?

Scrie o compunere de 150-300 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse din textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- interpretarea evenimentelor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului; **4 puncte**
- corelarea ideilor din cele trei texte și a acestora cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea

20 puncte

Scrie un text narativ literar, de 150-300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare care să ilustreze proverbul *Ulciorul nu merge de multe ori la apă, ori se sparge, ori se crapă.*, al cărei protagonist să fie unul dintre personajele textelor date.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **4 puncte**
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; **2 puncte**
- prezentarea convingătoare a personajelor; **2 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **2 puncte**
- utilizarea părților de vorbire specifice textului narativ și a unui limbaj expresiv. **2 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea A – Limba și literatura română
Clasa a V-a

Model 3

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Se dau fragmentele:

A. *O văz, ca prin vis.*

O văz limpede, așa cum era. Naltă, uscățivă, cu părul alb și creț, cu ochii căprui, cu gura strânsă și cu buza de sus crestată în dinți de pieptene, de la nas în jos.

Cum deschidea poarta, îi săream înainte. [...]

5 *Îi sărutam mâna.*

Ea-mi da părul în sus și mă săruta pe frunte.

Ne duceam la umbra dudului din fundul grădinii.

Ea își înfîgea furca cu caierul de in în brâu și începea să tragă și să răsucească un fir lung și subțire. Eu mă culcam pe spate și lăsam alene capul în poala ei.

10 *Fusul îmi sfârâia pe la urechi. Mă uitam la cer, printre frunzele dudului. De sus mi se părea că se scutură o ploaie albastră.*

– Ei, ce mai vrei? îmi zicea bunica.

Surâsul ei mă gădila în creștetul capului.

– Să spui...

15 *Și niciodată nu isprăvea basmul.*

Glasul ei dulce mă legăna; genele mi se prindeau și adormeam; uneori tresăream și-o întrebam câte ceva; ea începea să spună, și eu visam înainte.

– A fost odată un împărat mare, mare...

– Cât de mare?

20 *– Mare de tot. Și-și iubea împărăteasa ca ochii din cap. Dar copii nu avea. Și îi părea rău, îi părea rău că nu avea copii...*

– Bunico, e rău să nu ai copii?

– Firește că e rău. Casa omului fără copii e casă pustie.

25 *– Bunico, dar eu n-am copii și nu-mi pare rău.*

Ea lăsa fusul, râdea, îmi desfăcea părul cârlionțat în două și mă săruta în creștetul capului.

[...] (Barbu Ștefănescu Delavrancea, **Bunica**)

B. *E teribilă Casa bunicilor!*

Uf! De câte ori trebuie să se ducă la bunici cu părinții, copiii se uită chiorâș unul la altul, strâmbă din buze, dau din cap și sunt ca zmele descătușate de vânturi și arestate în dulap, cu

30 *cozile înfășurate, sfoara depănată și zbârâietoarea mută. Hainele trebuie să fie curate și dulci la pipăit, unghiile tăiate, părul pieptănat – dar nu cu mâinile –, hainele periate, ghetele lustruite.*

– Să nu vorbești tare și neîntrebați, să nu râdeți prosteste, să nu puneți mâna pe lucruri; să nu v-atingeți de pisici, să nu faceți obrăznicii...

– Atunci ce să facem?

35 *– Să fiți cumiți.*

Să nu, să nu, să nu. Asta-i casa bunicilor: zidurile în care nepoții n-au voie să fie copii. E mai rău decât la biserică. Acolo măcar e lume multă, mare și cam surdă, iar copiii-printru babe și moșnegi-sunt ca în pădurea veche: își fac semne și râd pe furiș și înfundate. Dar bunicii sunt doi, fiecare în câte un fotoliu; părinții doi, fiecare pe un scaun; iar copiii prizonieri între ochii

40 *bunicilor și ochii părinților. [...]* (Ionel Teodoreanu, **În casa bunicilor**)

C.

(*Printul Árgyélus și frumoasa Ileana*)

SUBIECTUL I

20 puncte

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Sunt despărțite corect în silabe cuvintele din seria:
 - a) fi-re-ște, de-sfă-cea, cre-ște-tul;
 - b) pros-teș-te, sub-ți-re, pri-zo-ni-eri;
 - c) chi-o-râș, lu-stru-i-te, o-bră-zni-cii;
 - d) mu-ltă, zme-ele, umb-ra.

2 puncte
2. Antonimele contextuale ale cuvintelor *limpede*, *naltă*, *alene*, din rândurile 2-9, sunt, în ordine:
 - a) turbure, joasă, încet;
 - b) obscur, mică, agale;
 - c) neclar, scundă, rapid;
 - d) clar, îngustă, lent.

2 puncte
3. În enunțul: *O văz limpede, așa cum era. Naltă, uscățivă, cu părul alb și creț, cu ochii căprui, cu gura strânsă și cu buza de sus crestată în dinți de pieptene, de la nas în jos.* există:
 - a) un verb la modul indicativ;
 - b) două verbe la modul indicativ;
 - c) trei verbe la modul indicativ;
 - d) patru verbe la modul indicativ.

2 puncte

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Identifică, în rândurile 15-20, două verbe la timpuri diferite, precizându-le. **2 puncte**
5. Extrage verbul, din ultima casetă a textului C. Alcătuieste un enunț, folosind același verb la modul imperativ, persoana a II-a, numărul singular, formă negativă. **2 puncte**
6. Extrage, din textul A, un enunț asertiv și un enunț interogativ. **2 puncte**
7. Alcătuieste un enunț în care să exprimi bucuria nepotului la revederea bunicii, folosind și un verb la timpul perfect compus. **2 puncte**
8. Construiește câte un enunț cu alte sensuri ale cuvântului *dulce* din rândul 16. **2 puncte**
9. Rescrie corect enunțul următor, utilizând și semnele de punctuație și de ortografie potrivite:
– *Bunico e rău să nai copii?*
– *Firește că ie rău.*
– *Bunico dar eu n-am copii și numi pare rău.*

2 puncte
10. Explică legătura dintre replica rostită și expresia feței unuia dintre personajele din caseta a doua a textului C. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 puncte

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. De ce folosește naratorul din textul A verbul *a legăna* în rândul 16? **6 puncte**
2. Ce informații oferă indicii spațiali în cele trei texte-suport? **6 puncte**
3. Ce semnificație are comparația din primul rând? **6 puncte**
4. Ce atitudine a naratorului se desprinde din rândurile 26-36? Exemplifică printr-o secvență din text. **6 puncte**
5. Ce trăsătură a bunicii reiese din textul A? Motivează cu un exemplu comentat din text. **8 puncte**
6. Care este relația dintre mesajul scris și imagine în caseta 3? Motivează-ți răspunsul. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

20 puncte

Cum crezi că ar putea familia să îi facă pe copii să respecte bunele maniere fără să se simtă constrânși?

Scrie o compunere de 150-300 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse din textul-suport B, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- interpretarea evenimentelor din textul B, în vederea justificării răspunsului; **4 puncte**
- corelarea ideilor din textul B cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea

20 puncte

Scrie un text narativ literar, de 150-300 de cuvinte, în care să-ți imaginezi cum a reușit prințul Árgyéus, protagonistul textului C, să o găsească pe frumoasa Ileana.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **4 puncte**
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; **2 puncte**
- prezentarea convingătoare a personajelor; **2 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **2 puncte**
- utilizarea părților de vorbire specifice textului narativ și a unui limbaj expresiv. **2 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea A – Limba și literatura română
Clasa a V-a

Model 4

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
 - **Punctajul total este de 100 de puncte.**
- Se dau fragmentele:**

5 **A.** *Era un om bine făcut, puțin chel în vârful capului, cu ochii foarte blajini. Când zâmbea, se arătau sub mustața tunsă scurt niște dinți lungi, cu strungă la mijloc. Când ne învăța cum să spunem poeziile eroice, vorbea tare și înălța în sus brațul drept; [...] Când trebuia câteodată, sâmbăta după amiază, să ne cetească din poveștile lui Creangă, ne privea întâi blând, cu un zâmbet liniștit, ținând cartea la piept, în dreptul inimii, - și în bănci se făcea o tăcere adâncă, ca într-o biserică.*

10 *Tu bagi de samă că nu-ți vorbesc de gramatică și de aritmetică. Și nici nu-ți voi vorbi. Acestea se făceau bine; băieții învățau după puterile lor; dar sunt niște lucruri așa de neînsemnate când le pui față în față cu învățătura cealaltă, sufletească, ce ne-o da Domnu! Și ne-o da această învățătură nu pentru că trebuia, și pentru că i se plătea, dar pentru că avea un prisos de bunătate în el și pentru că în acest suflet era ceva din credința și curățenia unui apostol. [...]*

15 *Într-o bună zi, iată că intră pe poarta ogrăzii doi străini. Băieții în clasă erau cu monitorii. Domnu, în grădină, priveghea la descărcatul unui car de fân. Era foarte gospodăros și-i plăcea să se facă fiecare lucru cu rânduială.*

15 *Străinii se apropie.*

- *Bună-ziua!*

- *Multămim dumnilorvoastră!*

Domnu Trandafir se uită la străini; străinii se uită la domnu Trandafir.

- *Mă rog, ce doriți dumneavoastră?*

20 - *Apoi, uite ce e... dacă ești bun... Am vrea să vedem școala. [...]*

- *Mă rog, fii bun și fă o lecție... așa, de curiozitate...*

25 *Și Domnu face o lecție, uite așa, cum o făcea el totdeauna, întreabă pe băieți, vorbește și el; spune lucruri care și pe el îl mișcă și-l ajung la inimă. Și iată că orășenii îl privesc cu ochii dintr-odată încălziiți, întreabă și ei pe copii, ascultă o poezie. [...]*

30 *Nu, Domnu nostru nu ne-a învățat niciodată din pricină că se temea de cei mari. îi era drag să ne învețe, și parcă eram copiii lui, - asta am simțit-o totdeauna, cât am fost sub privegherea lui.*

Se supăra rar și nu spunea decât două vorbe. Asta-i era mânia cea mai mare:— Măi domnule! Nouă ne venea să intrăm în pământ, când zicea: „Măi domnule!” și se uita urât la noi.

35 *Îmi aduc aminte ce zarvă a fost când, într-un rând, s-a zvonit că pe Domnu nostru are să-l mute într-o altă comună, peste Șiret. Ne-am strâns sara toți băieții, am vorbit, unii plângeau, și am luat o hotărâre mare, să ne ducem și noi cu Domnu peste Șiret.*

Dar Domnu nu s-a dus nicăieri; a rămas acolo pe pământul nostru; și în pământul nostru l-au și îngropat. [...]

(Mihail Sadoveanu, **Domnu Trandafir**)

35 **B.** *După o lună de zile înțelesesem rostul învățaturii și cunoșteam bine pe Domnul Vucea.*

Mulți ani l-am visat. Chiar acum îl văz înaintea ochilor. Scund, grăsuliu, cu părul mărunț și încărunțit, cu barba ascutită, potrivită din foarfecă, mai mult albă, și albă ca zăpada în vârful ei netezit; niște ochi verzui, mici și repezi; o față gălbuie, curată și fără pic de sânge. [...]

De obicei, Domnul Vucea, când intra în clasă, noi fiind toți cu ochii pironiți în carte, începea să cerceteze notele. Pe "binișor" îi trăgea de urechi, lui "rău" îi trăgea la palmă cu linia lată, cu nuiua sau chiar cu linia în patru muchi când să făcea foc.

Oh! Atunci era nespus de rău! Se scărpină în barbă, repede de nu i să vedeau degetele, și porunca fără milă:

– Dă-i zece tătarului, dă-i zece!... ha! tătarul!...zece!... cinci cum o fi și cinci pe dungă!

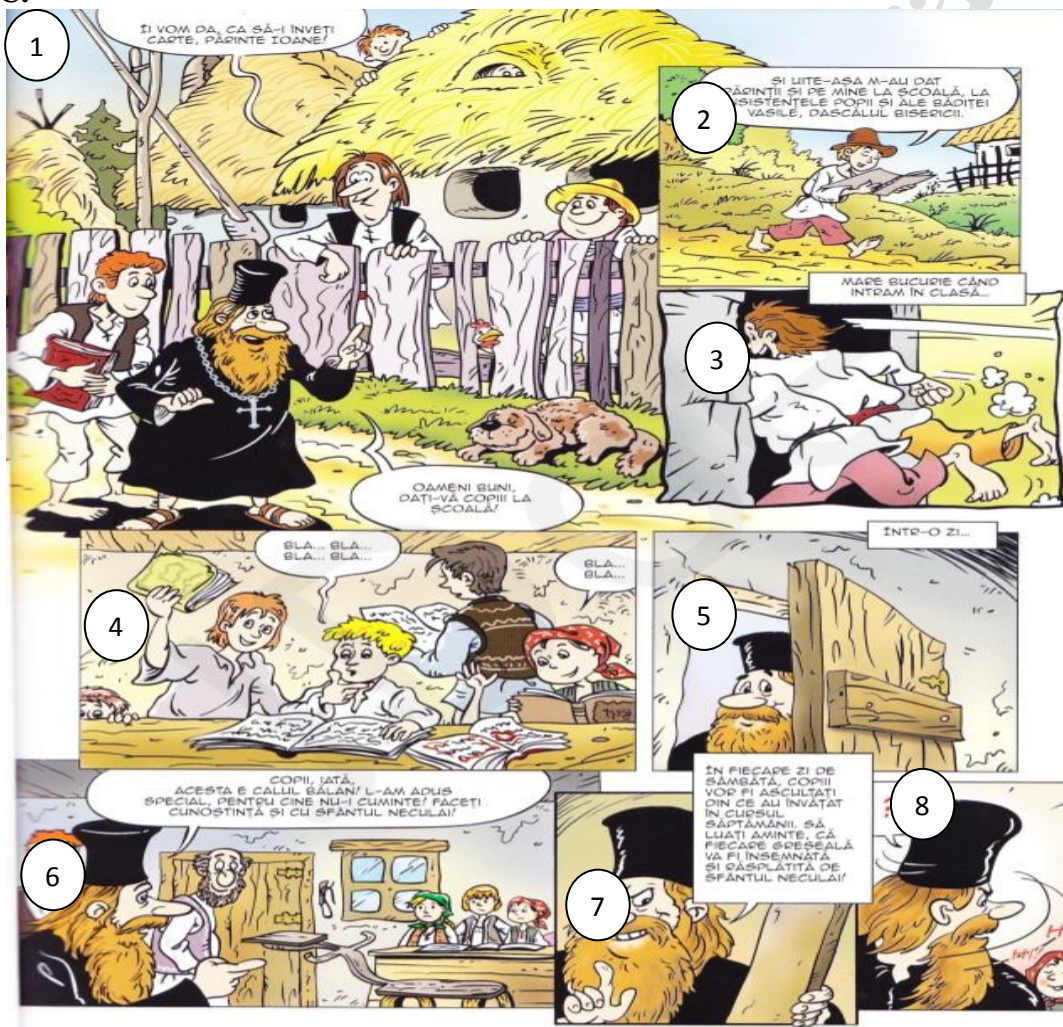
Generalii trăgeau strașnic. De câte ori auzeam "jart", auzeam și "aoleo"! Inima noastră, cât puricele, dodată să umfla și ni se poticnea răsuflarea.

Mi-aduc aminte că odată am strâns ban cu ban, din ce-mi da mama, până am făcut o jumătate de sfaș. Două săptămâni nu luasem decât binișor și rău. M-a zguduit de urechi, mi-a tras la palmă, iar în ziua când era să ajung la linia în patru muchi, la "cinci cu o fi și la cinci pe dungă", am dat monitorului o jumătate de sfaș. În ziua aceea mi-a dat: foarte bine, eminențe mici și eminențe mari.

Domnul Vucea, văzând așa minune, s-a scărpinat în barbă ș-a râs, un râs necăjit.

– Ha, tătarul, vezi, tătarul, când vrea învață tătarul, dă-i trei pe dungă că poate și nu vrea! [...]
(Barbu Șt. Delavrancea, **Domnul Vucea**)

C.

Ion Creangă,
Amintiri din copilărie

SUBIECTUL I

20 puncte

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul de litere este diferit de numărul de sunete în toate cuvintele din seria:
 - a) *cetească, tăcere, plângeau;*
 - b) *ochii, ducem, ceva;*
 - c) *priveghea, eroice, cerceteze;*
 - d) *era, lungi, făcea.*

2 puncte
2. Sinonimele contextuale ale cuvintelor *blajini, zâmbea, tăcere*, din rândurile 1-6, sunt, în ordine:
 - a) *domoli, râdea, calm;*
 - b) *pașnici, strălucea, pace;*
 - c) *blânzi, surâdea, liniște;*
 - d) *buni, sclipea, pauză.*

2 puncte
3. În enunțul: *Când trebuia câteodată, sâmbăta după amiază, să ne cetească din poveștile lui Creangă, ne privea întâi blând, cu un zâmbet liniștit, ținând cartea la piept, în dreptul inimii, - și în bănci se făcea o tăcere adâncă, ca într-o biserică.* există:
 - a) un verb la modul indicativ;
 - b) două verbe la modul indicativ;
 - c) trei verbe la modul indicativ;
 - d) patru verbe la modul indicativ.

2 puncte

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Identifică, în rândurile 42-45, două verbe la moduri diferite, precizându-le. **2 puncte**
5. Extrage ultimul verb din textul B. Alcătuieste două enunțuri, folosind același verb la timpul perfect simplu și timpul imperfect, persoana a II-a, numărul singular. **2 puncte**
6. Extrage, din textul C, un enunț imperativ și un enunț asertiv. **2 puncte**
7. Alcătuieste un enunț în care să-i arăți domnului Vucea din textul B nemulțumirea ta cu privire la pedepsele date elevilor cu rezultate slabe, folosind și un verb la timpul perfect compus. **2 puncte**
8. Construiește un enunț cu alt sens al verbului *a trage* din textul B. **2 puncte**
9. Rescrie corect enunțul următor, utilizând și semnele de punctuație și de ortografie potrivite: *A doua zi a venit părintele pe la noi sa înțelese cu tata, mau luat iei cu binișorul și mau dus i-ar l-a școală.* **2 puncte**
10. Explică legătura dintre replica rostită și expresia feței personajului din ultima casetă a textului C. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 puncte

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. De ce folosește naratorul din textul A timpul imperfect al celor mai multe verbe? **6 puncte**
2. Cum motivezi scrierea cu majusculă a substantivului *Domnu / Domnul* în textele A și B? **6 puncte**
3. Ce semnificație are comparația din rândurile 5-6? **6 puncte**
4. Ce atitudine a naratorului se desprinde din rândurile 30-34? Exemplifică printr-o secvență din text. **6 puncte**
5. Ce trăsătură a domnului Trandafir reiese din textul A? Motivează cu un exemplu comentat din text. **8 puncte**
6. Care este relația dintre mesajul scris și imagine în caseta 4? Motivează-ți răspunsul. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

20 puncte

Cum crezi că își doresc elevii zilelor noastre să fie dascălul lor?

Scrie o compunere de 150-300 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse din textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- interpretarea evenimentelor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului; **4 puncte**
- corelarea ideilor din cele trei texte și a acestora cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea

20 puncte

Scrie un text descriptiv, de 150-300 de cuvinte, în care să prezinți portretul unui coleg / unei colege, elev / elevă al/ a generației secolului al XXI-lea.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- prezentarea a patru trăsături fizice și morale sugestive pentru elevul contemporan; **4 puncte**
- respectarea convențiilor unui text descriptiv și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- precizarea a două pasiuni / hobby-uri caracteristice ; **2 puncte**
- prezentarea unei întâmplări revelatoare pentru una dintre trăsăturile menționate; **2 puncte**
- utilizarea a patru figuri de stil; **2 puncte**
- utilizarea claselor morfologice specifice și a timpurilor verbale adecvate. **2 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Secțiunea A – Limba și literatura română

Clasa a VI-a

Model 5

Se dau fragmentele:

A. Știu, nu sunt un băiat obișnuit de zece ani. Adică, sigur, fac lucruri obișnuite. Mănânc înghețată. Merg cu bicicleta. Mă joc cu mingea. Am jocuri electronice. Lucrurile astea mă fac obișnuit, presupun. Și mă simt normal, pe dinăuntru. Dar copiii obișnuți nu-i fac pe alți copii obișnuți s-o ia la fugă țipând pe terenul de joacă. Iar la copiii obișnuți nu se holbează lumea oriunde se duc. Dacă aș găsi o lampă fermecată și mi-aș putea pune o dorință, aș vrea să am un chip normal, pe care să nu-l remarce nimeni. Aș vrea să pot merge pe stradă fără să mă observe lumea și fără să întorcă privirea. Așa că iată ce cred: nu sunt un copil obișnuit pentru simplul motiv că nimeni nu mă consideră așa. Dar eu m-am obișnuit deja cu înfățișarea mea. Știu să mă prefac că nu văd ce mutre fac ceilalți. Mama, tata, Via și cu mine ne pricepem cu toții la treaba asta. De fapt, nu-i întru totul adevărat. Via nu se pricepe prea bine. Se supără rău atunci când oamenii fac vreo grosolanie. De exemplu, pe terenul de joacă niște copii au scos niște sunete. Nu știu exact ce fel de sunete, pentru că eu nu le-am auzit. Dar Via le-a auzit și a început să strige la copii. Așa e ea. Eu nu sunt la fel. Via nu mă consideră nici ea obișnuit. Spune că da, dar dacă aș fi obișnuit, n-ar simți atâta nevoie să mă protejeze. Nici mama și tata nu mă consideră obișnuit. Ei mă consideră extraordinar. Cred că eu sunt singurul om din lume care își dă seama cât sunt de obișnuit. Mă numesc August, să știți. Nu vă voi descrie cum arăt. Indiferent ce grozăvie v-ați imagina, probabil că este mai rău. [...]

Săptămâna viitoare voi începe clasa a cincea. Până acum n-am mai fost niciodată la o școală adevărată, așa că sunt mort de frică. Lumea crede că nu m-am dus la școală din cauza înfățișării mele, dar nu-i ăsta motivul. Nu m-am dus din cauza operațiilor. De când m-am născut, am fost operat de douăzeci și șapte de ori. Cele mai grele operații s-au petrecut înainte să împlinesc patru ani, așa că nu mi le aduc aminte. Dar de atunci am mai făcut câte două sau trei operații în fiecare an, unele mai mari, altele mai mărunte. Sunt mic pentru vârsta mea și mai sufăr și de alte mistere medicale cărora doctorii nu le-au dat de capăt, așa că am fost bolnav mult și des. În consecință, părinții mei au hotărât că este mai bine să nu merg la școală. Dar acum sunt mult mai puternic. Ultima operație am suferit-o acum opt luni și probabil că în următorii doi ani nu va mai trebui să îndur niciuna.

(R.J.Palacio, **Minunea**)

B. Chiar azi dimineață Garrone ne dădu o dovadă de inima lui cea bună. Ajunsesem cam târziu la școală, fiindcă mă oprise profesoara de clasa I superioară, ca să mă întrebe la ce oră ar putea să vină la noi, acasă.

Profesorul nu venise încă și trei sau patru băieți necăjeau pe bietul Crossi, băiatul cu părul roșu și cu mâna legată de gât, a cărui mamă e preocupată. Îl loveau cu liniile, îi azvârleau coji de castane în ochi și îi ziceau mereu:

— Ciungule, slutule!

Unii îl imitau, în bătaie de joc, cum își ținea mâna legată de gât. Sărmanul băiat stătea singur în fundul clasei și nu zicea nimic; însă se uita când la unul, când la altul, parcă i-ar fi rugat, să-l lase în pace. Dimpotrivă ei se îndârjiră și mai tare. Atunci Crossi începu să se roșească și să tremure de necaz, dar tot răbda. Deodată, răutăciosul Franti se sui pe o bancă și imită pe mama lui Crossi, cum își poartă coșurile cu zarzavaturi în mâini, când vine la poarta scolii, ca să aștepte pe fiul său.

Mulți băieți începură să râdă cu hohote. Crossi își pierdu cumpătul; apucă o călimară și o azvârli din toate puterile în capul lui Franti. Franti își plecă repede capul, iar călimara lovi în

piept pe profesorul care tocmai intra în clasă. Toți școlarii alergară speriați pe la locurile lor. Profesorul îngălbeni și urcându-se la catedră îi întrebă supărat:

45 — Cine a azvârlit?

Nimeni nu răspunse. Profesorul întrebă iarăși, ridicând glasul:

— Răspundeți, cine?

Atunci lui Garrone făcându-i-se milă de bietul Crossi, se sculă repede și zise hotărât: "Eu!". Profesorul se uită la el, se uită și la ceilalți școlari, pe care îi văzu că stau minunați și zise cu glasul potolit:

50 — Nu este adevărat! El adăugase, vinovatul n-o să fie pedepsit, să se ridice!

Crossi se sculă și zise înecat de plâns:

— Mă băteau și mă batjocoreau; de necaz mi-am ieșit din fire și am azvârlit cu călimara!

— Șezi, zise profesorul. Să se scoale cei care l-au întărâtat.

55 Patru elevi se sculară în picioare, plecându-și capul.

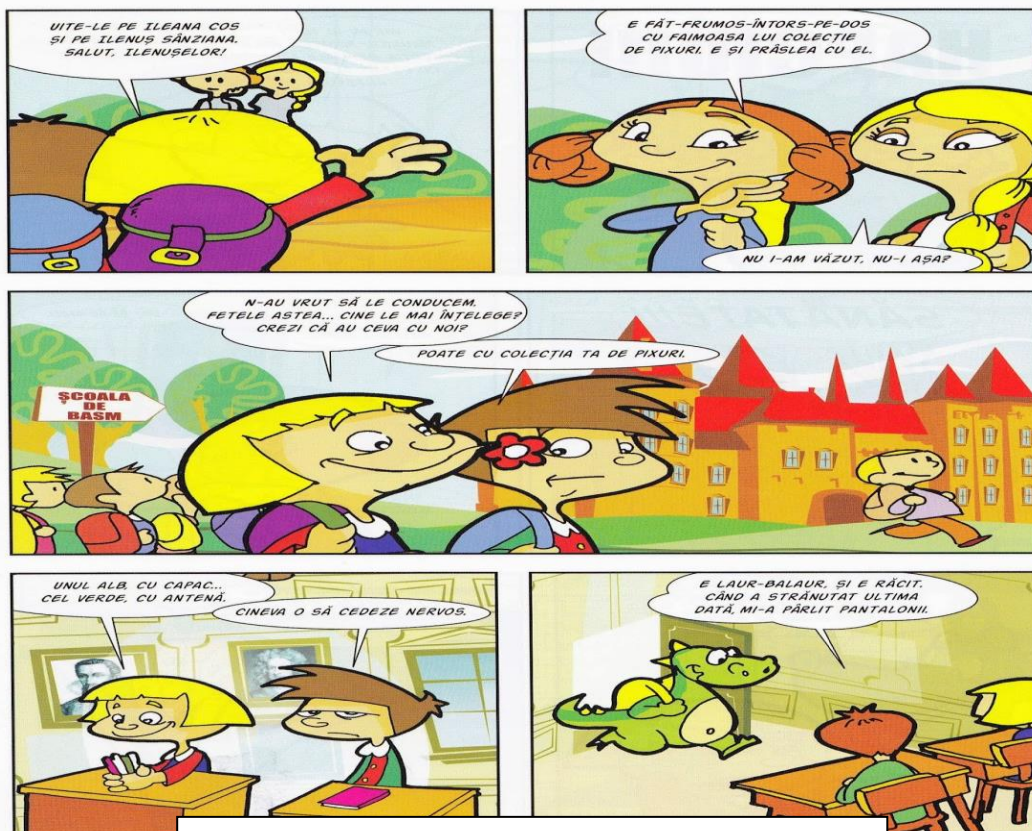
— Ați necăjit, le zise profesorul, pe un coleg care nu vă făcea nimic; ați batjocorit pe un nenorocit; ați bătut pe un neputincios, care nu este în stare să se apere. Ați făcut una din faptele cele mai mișește, care pot mânji o ființă omenească! Sunteți niște nemernici! apoi coborî printre bănci, luă de bărbie pe Garrone, care stătea cu capul în jos și se uita drept în ochii lui,

60 zicându-i:

— Tu ești un suflet bun!

Garrone, folosindu-se de împrejurare, șopti ceva la urechea profesorului care întorcându-se către cei patru vinovați, le zise cu asprime: "Vă iert!"

(Edmondo De Amicis, *Cuore - Inimă de copil*)

C.

Făt-Frumos-Întors-pe-Dos, în revista Școala de basm

SUBIECTUL I

20 puncte

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul de litere este același cu numărul de sunete în toate cuvintele din seria:
 - a) *înghețată, douăzeci, urechea;*
 - b) *atunci, extraordinar, nici;*
 - c) *chiar, ziceau, răutăciosul;*
 - d) *bicicleta, pace, cine.*

2 puncte
2. Antonimele contextuale ale cuvintelor *bun, șopti, asprime*, din rândurile 60-63, sunt, în ordine:
 - a) *blând, murmură, severitate;*
 - b) *rău, strigă, blândețe;*
 - c) *crud, țipă, răutate;*
 - d) *nemilos, îngână, bunătate.*

2 puncte
3. În enunțul: *Profesorul se uită la el, se uită și la ceilalți școlari, pe care îi văzu că stau minunați și zise cu glasul potolit...*, există:
 - a) două verbe la timpul perfect simplu;
 - b) trei verbe la timpul perfect simplu;
 - c) patru verbe la timpul perfect simplu;
 - d) cinci verbe la timpul perfect simplu.

2 puncte

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Identifică, în rândurile 50-55, două verbe la moduri diferite, precizându-le. **2 puncte**
5. Extrage ultimul verb din textul B. Alcătuieste două enunțuri, folosind același verb la timpul perfect simplu și mai-mult-ca-perfect, respectând persoana și numărul din text. **2 puncte**
6. Transcrie, din rândurile 55-60, două atribute exprimate prin părți de vorbire diferite **2 puncte**
7. Alcătuieste un enunț în care să-l încurajezi pe Auggie din textul A să meargă bucuros la școală, folosind și un substantiv articulat hotărât și un substantiv articulat nehotărât. **2 puncte**
8. Construiește un enunț cu alt sens al substantivului *inimă* din textul B. **2 puncte**
9. Rescrie corect enunțul următor, utilizând și semnele de punctuație și de ortografie potrivite: — *Cred că ar trebui să înveți m-ai mult de cât te pot învăța ieu a zis mama. Haide Auggie știi cât de puțin mă pricep l-a fracții!* **2 puncte**
10. Explică legătura dintre replica rostită și expresia feței unuia dintre cele două personaje din caseta a patra a textului C. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 puncte

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. De ce folosește naratorul din textul A persoana I a verbelor? **6 puncte**
2. Care este tema comună celor trei texte? **6 puncte**
3. Ce dorință și-ar putea pune Auggie? **6 puncte**
4. Ce atitudine a naratorului se desprinde din rândurile 35-40? Exemplifică printr-o secvență din text. **6 puncte**
5. Cum îl văd membrii familiei pe Auggie din textul A? Motivează cu un exemplu comentat din text. **8 puncte**
6. Care este dovada sufletului bun al lui Garrone din textul B? Motivează-ți răspunsul. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

20 puncte

Cum crezi că ar putea fi eliminată discriminarea din rândul elevilor?

Scrie o compunere de 150-300 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse din textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- interpretarea evenimentelor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului; **4 puncte**
- corelarea ideilor din cele trei texte și a acestora cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea

20 puncte

Scrie un text narativ literar, de 150-300 de cuvinte, în care să valorifici ideea din secvența: "*Nu poți vedea bine decât cu inima. Esențialul este invizibil pentru ochi.*" - (Micul Prinț - Antoine De Saint Exupery).

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **4 puncte**
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; **2 puncte**
- prezentarea convingătoare a personajelor; **2 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **2 puncte**
- utilizarea părților de vorbire specifice textului narativ și a unui limbaj expresiv. **2 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea A – Limba și literatura română
Clasa a VI-a

Model 6

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Se dau fragmentele:

A. *Și-mi era drag tare mai ales adâncul codrului aceleuia, miezul lui cu piscuri pietroase.*

Acolo, departe, în bolțile bătrâne, se cernea umbra ca de amurg și rar câte o floare de lumină se întindea, vie, strălucită, pe covorul moale de o culoare gălbuie, dulce-stinsă. Paseri nu zburau, nici n-ajungeau până acolo: le spăria întinsa singurătate. Pârâul Cerbului sărea pe trepte sure
5 *de stânci și împrăstia lacrimi de pietre scumpe pe mușchiul gros, verde-închis, al malurilor; tremura un zvon moale, neîntrerupt; și în zvonul lui, în singurătate, pe oglinda mișcătoare a undei, câteodată, dintr-un tufiș ca dintr-o hrubă de întuneric, răsare, neclintită ca tăiată din lespede, o căprioară cenușie, într-o mișcare grațioasă de oprire.*

(Mihail Sadoveanu, *Opere*, III)

B. *Era pe la sfârșitul lui august, și pădurea Petrișorului, bătrână și nestricată de mână de*
10 *om, își desfășura tăcută bolțile de frunzișuri. Urca domol coline trăgănate, se ridica departe într-un pisc prăpăstios, în vârful căruia săgeta spre cer un brad vechi, care vestea cel întâi, printr-un șuiet adânc, sosirea vânturilor. Așa urca lin spre asfințit, și de pe cerul răsăritului soarele începea să-i pătrundă ascunzișurile.*

În țihla măruntă de la margine, lumina se cernea în ploaie deasă și caldă de raze;*
15 *roiuri de musculițe se roteau ici-colo, țesându-se într-un joc grăbit; sticleau în lumina, pe urma dispăreau. Un grangur sta nemișcat pe o ramură de fag întinsă spre soare; îi sticleau penele ca gălbenușul oului; întindea din vreme în vreme gâtul și da drumul unei fluierături gălgăite, care trezea un răsunset lung în urmă, în ramurile pădurii. Paseri mărunte, stropite cu felurite culori, se chemau de pe vârfuri de nuielușe mlădioase; erau stigleți cu pete de sânge, pișigoii rotunzi cu*
20 *pene cenușii și negre, cintezi cu piepturile cărămizii. Se priveau cu ochișori sticliți ca vârfuri de ace, deschideau pliscuri și fărâmau melodios chemările, fâlfâiau apoi ușurel, și-n urmă-le nuielușele se clătinau, tremurându-și frunzele lucii.*

Înfiorarea vieții mărunte se strecura prin marginea aceasta de pădure, ca-n orice
25 *dimineața de vară. Zboruri de gaze cu aripi străvezii, cu aripioare albastre se încrucișau, fluturi jucau pe deasupra ierbii dese, în care începeau să se îngrămădească miresme calde. Și într-un covru scurmat în pământ, între frunze și păiuș, sta un iepure roșcat, pitit pe labe, cu urechile lăsate pe spatele gheboșat. În mângâierea căldurii dormita; își lumina ochii deodată, apoi îi*
întuneca încet și-și mișca botul crăpat, ca-ntr-un vis.

Pe cărări, înlăuntrul, era încă umezeală. Numai ici-colo, mișcarea vieții: răzbătea o
30 *chemare nedeslușită moale, stânsă; o gârneață** subțire se clătina încet; foșneau un timp foile galbene ale anilor trecuți.*

(Mihail Sadoveanu, *În pădurea Petrișorului*)

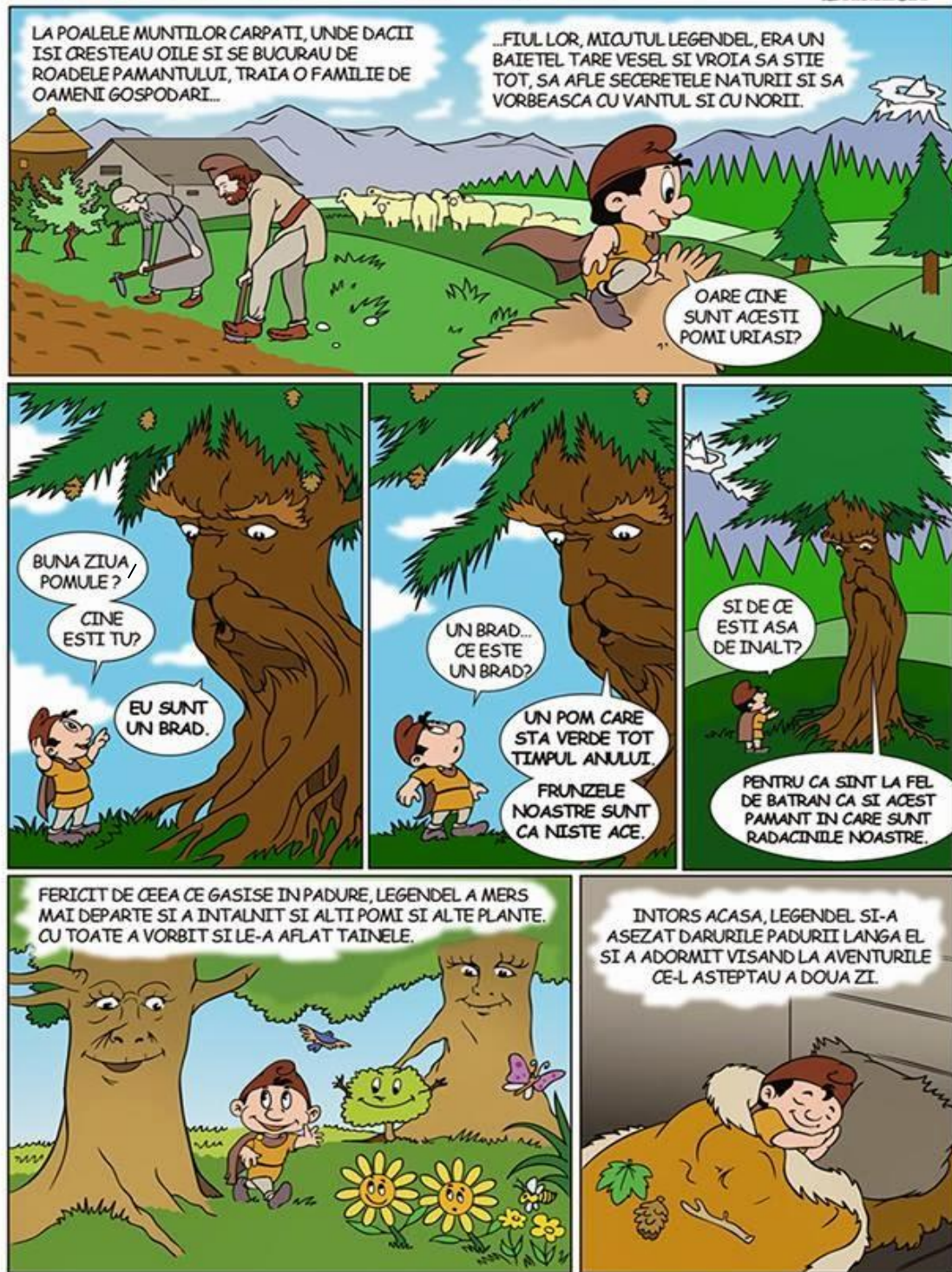
*țihlă (foma literară, sihlă) – pădure deasă de copaci tineri

**gârneață (forma literară, gârniță) – arbore înrudit cu stejarul

C.

LEGENDEL si Bradul din padure

LEGENDELE
DACTOR

TEXT: MADALINA CORINA DIACONU
DESEN: MIHAI I. GRAJDEANU

SUBIECTUL I

20 puncte

Scris numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul de litere este diferit de numărul de sunete în toate cuvintele din seria:
 - a) *aceluia, cenușie, cernea;*
 - b) *orice, încet, cerul;*
 - c) *sânge, încrucișau, cintezi;*
 - d) *ochișori, chemare, ochii.*

2 puncte
2. Sinonimele contextuale ale cuvintelor *miezul, singurătate, grațioasă*, din rândurile 1-8, sunt, în ordine:
 - a) *nucleu, izolare, rafinată;*
 - b) *mijloc, pustietate, gingașă;*
 - c) *esență, aglomerație, delicată;*
 - d) *centru, deșert, elegantă.*

2 puncte
3. În enunțul: *Se priveau cu ochișori sticliți ca vârful de ace, deschideau pliscuri și fărâmau melodios chemările, fâlfâiau apoi ușurel, și-n urmă-le nuielușele se clătinau, tremurându-și frunzele lucii.* există:
 - a) patru diftongi, trei triftongi și două hiaturi;
 - b) cinci diftongi, trei triftongi și un hiat;
 - c) șase diftongi, doi triftongi și două hiaturi;
 - d) șapte diftongi, un triftong și trei hiaturi.

2 puncte

Scris răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Alcătuieste un enunț în care cuvântul *o*, din rândul 3, să aibă o altă valoare morfologică, pe care să o precizezi.

2 puncte
5. Menționează valorile morfologice ale cuvintelor subliniate în secvențele: *Și-mi era drag tare mai ales adâncul codrului aceluia* și *Pe cărări, era încă umezeală*.

2 puncte
6. Extrage, din textul C, un enunț interogativ și o propoziție simplă.

2 puncte
7. Formulează un enunț în care Legendel își exprimă admirația față de brad, utilizând un adjectiv la gradul superlativ relativ de superioritate.

2 puncte
8. Construiește un enunț cu alt sens al substantivului *foile* din textul B, rândul 30.

2 puncte
9. Explică folosirea a două semne de punctuație și a unui semn de ortografie, întâlnite în enunțurile textului C.

2 puncte
10. Explică legătura dintre replica rostită și expresia feței personajului din caseta a treia a textului C.

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 puncte

Scris răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. De ce folosesc naratorii textelor A și B timpul imperfect al verbelor?

6 puncte
2. Care este tema comună celor trei texte? Scris câte două cuvinte-cheie din fiecare text.

6 puncte
3. Ce semnificație au comparația și epitetele din rândurile 20-22?

6 puncte
4. Ce atitudine a naratorului se desprinde din primul rând al textului A? Exemplifică printr-o secvență din text.

6 puncte
5. Care este traiectoria privirii celui care face descrierea pădurii în textul B? Motivează cu 2-3 exemple din text.

8 puncte
6. Care este relația dintre mesajul scris și imagine în ultima casetă a textului C? Motivează-ți răspunsul.

8 puncte

SUBIECTUL al III-lea

20 puncte

Cum crezi că ar putea școala să îi determine pe elevi să protejeze mediul înconjurător?

Scrie o compunere de 150-300 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse din textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- interpretarea evenimentelor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului; **4 puncte**
- corelarea ideilor din cele trei texte și a acestora cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi **16 puncte** pentru conținutul compunerii și **4 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea

20 puncte

Scrie un text descriptiv literar, de 150-300 de cuvinte, în care să prezinți o pădure, valorificând ideea din secvența: *Un arbore mi-e mai drag decât un om, în pădure mă simt fericit - fericit în pădure unde fiecare copac grăiește prin tine. Doamne, ce minunăție! În păduri, pe dealuri e liniște, liniște spre a te slăvi!* (Ludwig van Beethoven)

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- construirea unei idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **4 puncte**
- respectarea convențiilor unui text descriptiv și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- valorificarea secvenței date ; **2 puncte**
- utilizarea a patru figuri de stil; **2 puncte**
- construirea a patru structuri diferite asociate senzațiilor(ce se vede/se aude/se simte/se atinge); **2 puncte**
- utilizarea claselor morfologice specifice și a timpurilor verbale adecvate. **2 puncte**

Vei primi **16 puncte** pentru conținutul compunerii și **4 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.